

سیستەمی هەلبژارتنی کوردستانی

پارێزەر: تەتەر عەلی مستەفا

هێز بو کورسیکێن نه هاتینه دابه‌شکرن ل دویف ماددی (٤) ژ یاسا راستقه‌کرنی یا (٤) ژماره (٢) سالا (١٩٩٢) یاسا ژماره (١). سالا (١٩٩٢) یا راستقه‌کری، دیارکریه کو نابیت هژمارا هر لیسته‌کی ژ (٣) پالیوراوا کیمتر بیت ب مهرچه‌کی کو نوینه‌راتیا ئاڤرەتا (٣٠٪) بهیته دابینکرن.

- مهرچین پالیوراوی:

- ١- ژیی وی ژ (٢٥) سالا کیمتر نه‌بیت و ئەقلی وی یی تەمام بیت.
- ٢- خەلکی کوردستانی بیت و دانیشتویی کوردستانی بیت.

دهوله‌تان ل جیهانی وه‌کی ماددی (٢١) ژ راگه‌هاندنا جیهانی یا مافین مروقی ل سالا (١٩٤٨)، و ماددی (٢٥) ژ په‌یمانا ده‌ولی یا مافین مه‌ده‌نی و سیاسی ل سالا (١٩٦٦)، و ماددی (٢٠) ژ ده‌ستوری عیراقلی ل سالا (٢٠٠٥). هه‌روه‌سا په‌رله‌مانی کوردستانی ژماره (١) سالا (١٩٩٢) دا هاتیه راستقه‌کرن دیسا هه‌لبژارتنا په‌رله‌مانی هه‌رێما کوردستانی بو خو پالوتنا ئیعتما‌د کریه ل سهر شیوازی لیستین گرتی ل دویف سیستەمی نوینه‌راتیا ریژهی یا نیژیک دگه‌ل په‌یره‌وکرنا سیستەمی به‌رمایی

یاخویایه هه‌لبژارتن د ژيانا ته‌ف تاکه که‌س و پارت و ریکخراوین سیاسی دا‌پروسیسه‌کا دیموکراسی و نوییونا وا نه وخوینه‌کا نوی و هزره‌کا مه‌زن د ده‌ته وان. ئەڤروه‌که هه‌لبژارتن- تاکه ریکا دیموکراسیی یه بو وه‌رگرتنا ده‌سته‌لاتی، چ بو هه‌لبژارتن نوینه‌رین گه‌لی د سیستەمی په‌رله‌مانی دا، یان بو هه‌لبژارتنا سه‌روکی وه‌لاتی ل سیستەمی (سه‌روکایه‌تی) دا.

زوربه‌ی سیاسه‌تمه‌دار و زانا د وی باوه‌ریی دا نه کو دیموکراسیه‌ت محاله بی هه‌لبژارتن بجه‌بیت، و هه‌لبژارتن ریکه‌کا سه‌ره‌کی یه کو گه‌ل ده‌برینن ژ هه‌ست و ره‌ئیا خو بکه‌ت ل سهر لی پرسین و هه‌لسه‌نگاندن و رازی یان نه رازی بوون ل سهر سیاست و ئەدائا کارئ حکومه‌تی و چه‌وانیا ئەنجامدان و راپه‌راندنا کارئ حکومه‌تی ل ده‌می بووری دا. پشکداریا گه‌لی ب ریکا ده‌نگدانی پشکدارییی ب دروستاهی د ده‌سه‌لاتی دا و ده‌ست نیشان کرنا پاشه‌روژه‌کا گه‌شه بو خو وخی‌زانا خو و هه‌لبژارتنا نوینه‌ری خو کو بشیت خزمه‌تا وی بکه‌ت، پشکداریه‌کا به‌رفره‌ه ژ لایئ گه‌لی ڤه‌ دی بیته ئەگه‌ری ب ده‌ستڤه‌ئینانا گه‌له‌ک ده‌نگان و هه‌بوونا گه‌له‌ک نوینه‌ران و بریاران و ده‌ست که‌فتیان بو خه‌لکی. مافی ده‌نگدانی ده‌یته هه‌ژمارتن ژ گرنگترین مافین هاتینه په‌یره‌وکرنا ل ناف هه‌می راگه‌هاندنن مافی مروقی یین جیهانی و ده‌ستورین زوربه‌ی

- ۳- خاندنی و نقیسینی باش بزانیته.
- ۴- نه هاتیبته دادگه هکرن ل سهر گونه هباریین گریدایی ب ره وشت و تیتالین گشتی و دهست پاکی.
- ۵- نه هاتیبته زیندانکرن ل سهر گونه هباریین کوشتنی و دزی کرنی.
- ۶- پشکداریی نه کربیت ل وان گونه هباریین رژیما ژ ناچووویی داریتین و نه جامداین ل کوردستانی.
- کورسیکین په رله مانی کوردستانی:
- په رله مانی کوردستانا عبراقی پیکهاتیه ژ (۱۱۱) کورسیکا. د یاسا راسته کرنی دا ل دویف

ماددی (۸) (۱۱) کورسیک هاتینه ته رخانکرن بو پیکهاتین کوردستانی، (۵) کورسیک بو ناشوری و کلدان و سریانیان، (۵) کورسیک بو تورکومانا، ۱ کورسیک بو ئه رمه نا.

سیسته می هه لېژارتنا:

سیسته می هه لېژارتنا ئه وئی دی هیته ب کارئینان بو کومکرنا دهنگان و دابه شکرنا کورسیکین په رله مانی هیچ گوهرینه ک نه هاتیه کرن ل سیسته م و شیوازین هه لېژارتنا دناف یاسا هه لېژارتنا په رله مانی کوردستانی دا و دی سیسته می نوینه راتیا ریژه بی یا ب ریکا به رمایی ب هیز ل دویف شیوازی لیستا گرتی دی کورسیکین په رله مانی

هینه دابه شکر ل سهر لیستین سهرکه فتی ل دویف تیکرایی هه لېژارتنا (المعدل الانتخابی) ئه وئی دهیته دیارکرن ب قی ریکی:

تیکرایی هه لېژارتنا - ژمارا دهنگین دروست - ژمارا دهنگین دروست بین پیکهاتا

ژمارا کورسیکین په رله مانی - ژمارا کورسیکین پیکهاتی

کورسیکین په رله مانی پشتی دهیته دابه شکر ل سهر لیستین سهرکه فتی ل دویف تیکرایی هه لېژارتنا هه ر لیسته ک دی گه هیته ژمارا کورسیکا ل دویف دهنگین دروست ئه وین ب دهستخوڤه ئینان پشتی هاتینه دابه شکر ل سهر تیکرایی هه لېژارتنا ل دویف زنجیرا نافین پالیوراوا.

د لیستی دا ئه گه رهنده ک کورسیکین په رله مانی مان نه هاتنه دابه شکر دی ریکا به رمایی ب هیز ب کار ئینن ئه و ژی دی هیته شلوقه کرن کو کورسیکین نه هاتینه دابه شکر ل دویف به رمایی ب هیز بین هه ر لیسته کا پشکدار د هه لېژارتنا دا ل سهر ب هیزترین به رمایی بو کیمترین به رمایی تا هه می کورسیکین په رله مانی دهیته دابه شکر و بو پیکهاتین کوردستانی دابه شکرنا کورسیکین په رله مانی ئه وین هاتینه ته رخانکرن کو (۱۱) کورسیکین دی سیسته می نوینه راتیا ریژه بی ب ریکا ده ریخستنا تیکرایی هه لېژارتنا ب قی ریکی: (تیکرایی هه لېژارتنا - دهنگین دروست بین پیکهاتا)

ژمارا کورسیکا

و بو پیکهاتی ئه رمه نا خو پالاوتن ل دویف خو پالاوتنا تاکی یه ب کار ئینانا سیسته می هه لېژارتنا (پرائیا دهنگا ئیک گه ر).

